

23.2.2009

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen kirjaaminen

1 Lausuntopyyntö

XX kuntayhtymä pyytää kirjanpitolautakunnan lausuntoa siitä, kirjataanko ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus maksu- vai suoriteperusteella.

Opetusministeriö on myöntänyt XX kuntayhtymälle järjestämisluvan ammatillisen perustutkinnon, ammatillisen aikuiskoulutuksen sekä oppisopimuskoulutuksen toteuttamiseksi. Kuntayhtymän liikelaitoksena toimiva XX ammattiopisto toteuttaa koulutuksen.

Opetushallitus maksaa ammatilliseen lisäkoulutukseen myönnetyn rahoituksen päätöksen mukaisesti kuukausittain oppilaitoksen pankkitilille. Kuntayhtymässä on maksettu rahoitus kirjattu ammattiopiston saatuihin ennakkomaksuihin. Opiskelijarekisteristä saadun raportin mukaisesti ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus on kirjattu kuukausittain suoriteperusteisesti toteutuneiden opiskelijapäivien mukaan ennakkomaksuista tuloksi. Jos kyseisenä tilivuotena opiskelijatyövuosien määrä on pienempi kuin rahoituspäätöksen opiskelijatyövuodet, käyttämättömät rahat on käytetty seuraavana vuonna. Jos opiskelijatyövuosia on ollut enemmän kuin rahoituspäätöksessä, toteutuneiden opiskelijatyövuosien rahoitus on kirjattu suoriteperusteiden mukaisesti tuloksi ja siirtosaamiseksi.

2 Lausunnon perustelut

2.1 Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusrahoitusta myönnetään näyttötutkintoina suoritettavien perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen sekä niihin valmistavan koulutuksen ja muun kuin näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen lisäkoulutuksen toteuttamiseen (Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 635/1998, 1.1 §).

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjäkohtainen rahoitus määräytyy opetusministeriön vahvistamien opiskelijatyövuosien määrän ja opiskelijatyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella hintaryhmittäin. (L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 635/1998, 2:5 §) Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinta opiskelijatyövuotta kohden määräytyy ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella siten, että se kerrotaan koulutusaloittain muodostettujen hintaryhmien mukaan määräytyvällä luvulla (A opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 806/1998, 10 a §).

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjän rahoituksen opiskelijatyövuosien laskennassa otetaan huomioon kaksi laskentavuotta. Toteutusvuosiin lasketaan edellisen vuoden tiedonkeruussa ilmoitetut todelliset toteutuneet opiskelijatyövuodet ja kuluvan vuoden syyskuun tilastointipäivänä koulutuksen järjestäjän antamat arviot kuluvan vuoden toteutumasta. Näiden kahden vuoden keskiarvo muodostaa laskennan pohjan, jota verrataan järjestämisluvan mukaiseen määrään. Jos laskennallinen määrä jää alle järjestämisluvan määrän, niin sitä korotetaan luvassa olevaan vähimmäismäärään. Jos laskennallinen määrä ylittää merkittävästi järjes-

tämisluvan määrän ja muiden koulutuksen järjestäjien laskennallisen määrän, niin silloin käytetään alentavaa tarkistamista.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituspäätös on lopullinen. Myönnettyä rahoitusta ei tarkisteta varainhoitovuoden päättyessä. Jos opiskelijatyövuosia ei ole toteutunut niin paljon kuin rahoituspäätöksessä on myönnetty, niin rahoitusta ei palauteta opetusministeriölle. Koulutuksen järjestäjältä ei edellytetä rahoituksen käyttämistä päätöksen mukaisten hintaryhmien ja opiskelijatyövuosien mukaisesti, vaan toteutettavassa koulutuksessa voidaan ottaa huomioon asiakkaiden ja työelämän tarpeet.

Opetushallitus maksaa ammatilliseen lisäkoulutukseen myönnetystä rahoituksesta päätöksen mukaisesti 1/12 kuukausittain oppilaitoksen pankkitilille.

Kuntayhtymän yksikköhintarahoitus sisältää sekä valtion- että kunnan rahoitusosuuden. Kunnalle opetustoimen yksikköhintarahoitus maksetaan siten, että kunnan oppilaitosten oppilasmäärään perustuvasta yksikköhintarahoituksesta vähennetään kunnan rahoitusosuus.

2.2 Kirjaamisperuste

Menon kirjaamisperusteena on tuotannontekijän vastaanottaminen ja tulon kirjaamisperusteena suoritteiden luovuttaminen (suoriteperuste). Meno ja tulo saadaan kirjata myös maksuun perustuen (maksuperuste). Jos menot ja tulot kirjataan maksuperusteen mukaan, on ostovelat ja myyntisaamiset voitava jatkuvasti selvittää. (KPL 2:3 §)

Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta laadittaessa on tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut otettava huomioon riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä (KPL 3:1 § 5-kohta).

Siirtovelkojen ja -saamisten määritelmiin sisältyy suoriteperustetta vastaavan tavan käsite (KPL 4:6.1 §). Suoriteperustetta vastaavana tapana voidaan pitää muun muassa päätökseen perustuvaa kirjaamista samoin kuin korkojen jaksottamista ajan kulumisen perusteella (KILA 1998/1542 kohta 2.2.1).

2.3 Kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (2006)
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (2008)

Myynti- ja maksutuotot ovat kunnan ja kuntayhtymän tuottamistaan suoritteista saamia vastikkeita ulkopuolisilta. Myynti- ja maksutulot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan ja kuntayhtymän tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Kuntayhtymässä yksikköhintarahoitus luetaan myyntituottoihin kuuluvaksi. Kunnassa opetustoimen yksikköhintarahoitus, josta on vähennetty kunnan rahoitusosuus, kirjataan suoraan tuloslaskelmaan käyttötalouden valtionosuuksiin.

Suoriteperusteisuus on varsinaisesti sovellettavissa menoissa ja tuloissa, jotka liittyvät tuotannontekijän vastaanottamiseen tai suoritteiden luovuttamiseen. Verotuloja, valtionosuuksia, tukia ja avustuksia, korvauksia tai rahoitustapahtumia kuten korkoja ei vastaa määrätty tuotannontekijä tai suorite kunnan toimintaprosessissa. Näiden erien kohdistaminen tilikaudelle on kuntajaoston yleisohjeissa määritelty erikseen, esimerkiksi verohallinnon tilitysajankohdan perusteella (verotulot), lakiin, sopimukseen tai päätökseen perustuvan saamisoikeuden perusteella (valtionosuudet, avustukset) sekä maksuvelvoitteen syntymisen perusteella (korvaukset ja korot).

